

Οι άδειες Creative Commons στην Ελλάδα

Η μεγάλη χρήση του διαδικτύου σε όλο τον κόσμο διαμορφώνει πλέον νέες συνθήκες για το πώς μοιραζόμαστε αυτά που δημιουργούμε ή αγοράζουμε. Σήμερα εκατομμύρια έργα όπως άρθρα, φωτογραφίες, βιβλία, μουσική, βίντεο διατίθενται σε ψηφιακή μορφή. Τα ψηφιακά αγαθά έχουν την πολύ σημαντική ιδιότητα ότι είναι άυλα και έτσι, όταν μοιραζόμαστε ένα αντίγραφο, δεν στερούμαστε το πρωτότυπο.

Οι άδειες Creative Commons (cc) δημιουργήθηκαν για να παρέχουν τη δυνατότητα σε συγγραφείς, επιστήμονες, καλλιτέχνες και εκπαιδευτικούς να αποφασίζουν ποια από τα δικαιώματα που τους εξασφαλίζει το Δίκαιο της Πνευματικής Ιδιοκτησίας θα διαθέτουν ελεύθερα.

Στο χρήστη επιτρέπεται ιδίως η αναπαραγωγή, η διανομή, η παρουσίαση στο κοινό και η μετατροπή του έργου. Στόχος είναι να αποφεύγονται προβλήματα που δημιουργεί στην ελεύθερη ανταλλαγή πληροφορίας το ισχύον Δίκαιο.

Ο δημιουργός επιλέγει μία από τις άδειες Creative Commons και στη συνέχεια μπορεί να ενσωματώσει τη συγκεκριμένη άδεια στην ιστοσελίδα όπου δημοσιεύει το έργο του. Αν δεν έχει δική του ιστοσελίδα, μπορεί να δημοσιεύει το έργο του σε ιστοσελίδες που διαθέτουν αυτές τις άδειες. Οι άδειες Creative Commons δεν καθιστούν αναγκαία τη χρήση τεχνολογικών μέτρων από το δημιουργό για την προστασία του δικαιώματός του, επί της Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

Σκοπός του συστήματος που προτείνεται με τις άδειες Creative Commons δεν είναι η ανατροπή και κατάργηση της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά ο επαναπροσδιορισμός των κανόνων της και η δημιουργία νέας ισορροπίας με βάση τις αρχές του διαδικτύου. Η ελεύθερη διασκευή και μετατροπή καθιστά το περιεχόμενο προστό στο κοινό με τους συμβατικούς όρους που οι ίδιοι οι δημιουργοί επιλέγουν, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός δημόσιου χώρου ψηφιακών αγαθών με τα οποία μπορούν να παραχθούν άλλα έργα.

Οι άδειες Creative Commons δεν επιφέρουν αλλαγή στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι αρχές που διέπουν τις άδειες Creative Commons οδηγούν στην παράλληλη συνύπαρξη δύο κατηγοριών αδειών εκμετάλλευσης ή χρήσης: οι άδειες που βασίζονται στους σταθερούς κανόνες της πνευματικής ιδιοκτησίας, και οι άδειες που βασίζονται στους κανόνες των Creative Commons και αφορούν κυρίως στη χρήση έργων σε ψηφιακή μορφή.

Από τις 13 Οκτωβρίου 2007 η Ελλάδα προστέθηκε στις χώρες που μέχρι σήμερα έχουν προσαρμόσει τις άδειες Creative Commons στο πλαίσιο του εσωτερικού δικαίου για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η εκδήλωση έναρξης διάθεσης αυτών των ελληνικών αδειών Creative Commons έγινε στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι ελληνοποιημένες άδειες Creative Commons διατίθενται μέσω του διαδικτυακού τόπου <http://creativecommons.org/international/gr> Στον διαδικτυακό τόπο <http://creativecommons.gr> έχουν καταχωρηθεί οι συνήθειες ερωτήσεις και απαντήσεις των χρηστών των αδειών αυτών, εργασίες σχετικές με τις ελληνοποιημένες άδειες, με σκοπό να διευκολυνθεί η χρήση των αδειών αυτών από τους Έλληνες δημιουργούς και δικαιούχους πνευματικής ιδιοκτησίας. Κοινότητα Ελλήνων δημιουργών που κάνουν χρήση των ελληνοποιημένων αδειών Creative Commons έχει δημιουργηθεί –και συνεχώς εμπλουτίζεται με νέα μέλη– στο FACEBOOK, σύστημα κοινωνικής δικτύωσης.

Χαρακτηριστικά των αδειών Creative Commons

- Προσφέρονται δωρεάν μέσω διαδικτύου
- Δεν είναι αποκλειστικές
- Η χρήση τους δεν απαιτεί την παραίτηση του δικαιούχου των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας από τις εξουσίες του, που απορρέουν είτε από το περιουσιακό είτε από το ηθικό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Επιτρέπουν την ανταλλαγή έργων μέσα από το διαδίκτυο.

Πεδίο εφαρμογής των αδειών Creative Commons

- δημόσια πληροφορία
- βιβλιοθήκες
- εκπαιδευτικό περιεχόμενο
- περιεχόμενο καλών τεχνών
- ραδιοτηλεοπτικό περιεχόμενο
- μουσικά έργα

Τα 3 μέρη των αδειών Creative Commons

Εισαγωγικό περιεχόμενο (Commons Deed)	Περίληπτική διατύπωση σε απλή γλώσσα έτσι ώστε να είναι εύληπτη και από μη νομομαθείς, του περιεχομένου της άδειας, δηλαδή των χρήσεων του έργου που επιτρέπει η άδεια.
Νομικό περιεχόμενο (Legal Code)	Πλήρης και αναλυτική διατύπωση των χρήσεων του έργου που επιτρέπει η άδεια.
Τεχνολογικό περιεχόμενο (Meta-data)	Μετα-δεδομένα (meta-tags και meta-data) τα οποία επιτρέπουν την αναγνώριση των έργων που διατίθενται και διαδίδονται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των αδειών αυτών.

Τα 4 στοιχεία των αδειών Creative Commons

	Αναφορά στον αρχικό δημιουργό (Attribution)
	Απαγόρευση εμπορικής χρήσης του έργου (Non-Commercial)
	Απαγόρευση δημιουργίας παραγώγων έργων (No-Derivatives)
	Διανομή του παράγωγου έργου με τους όρους της αρχικής άδειας (Share-Alike)

Οι 6 άδειες Creative Commons

	Attribution
	Attribution + Share-Alike
	Attribution + No-Derivatives
	Attribution + Non-Commercial
	Attribution + Non-Commercial + No-Derivatives
	Attribution + Non-Commercial + Share-Alike

Ενδυνάμωση της Πνευματικής Ιδιοκτησίας μέσω των αδειών Creative Commons

Οι άδειες Creative Commons είναι σύμφωνες με το νομικό πλαίσιο περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, καθώς:

- Συμβάλλουν στο διμερή σκοπό της Πνευματικής Ιδιοκτησίας, που είναι, αφενός μεν η προστασία του δημιουργού και αφετέρου η χορήγηση κινήτρων για την πολιτιστική ανάπτυξη
- Τόσο ο δημιουργός όσο και ο χρήστης γνωρίζουν με σαφήνεια και βεβαιότητα τα δικαιώματά τους όπως αυτά απορρέουν από την άδεια
- Η νομική σαφήνεια και βεβαιότητα ως προς τον τρόπο εκμετάλλευσης μειώνει την πιθανότητα τα μέρη να προσφύγουν στη δικαιοσύνη και το κόστος που αυτό συνεπάγεται.